

РЕШЕНИЕ

№ 1280

гр. София, 24.02.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 15 състав, в публично заседание на 04.02.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Якимова

при участието на секретаря Цветелина Заркова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **8269** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на Глава единадесета АПК - Производства за обезщетения вр. чл.226 АПК.

С Решение № 4778/ 12.07.2018г., постановено по адм. дело № 2853/ 2018г. по описа на Административен съд София-град е отхвърлен изцяло предявения от [фирма] срещу Националната агенция за приходите иск за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 45 000 лв. заедно със законни лихви, възлизащи към 9.03.2018г. на 21524,54 лв. и законни лихви от датата на исковата молба до окончателното изплащане.

Това решение е отменено с Решение № 11021/ 15.07.2019г. на ВАС, III отделение по адм. дело № 11733/ 2018г. в частта му, в която е отхвърлен като неоснователен и недоказан предявения от [фирма] срещу Национална агенция за приходите иск в размер на 22 500 лева обезщетение за претърпени имуществени вреди във връзка с изготвяне на възражение срещу Ревизионен доклад № 1205267 от 31.07.2012г. ведно със претендираната лихва. Делото е върнато за ново разглеждане в тази част.

Изложените от касационната инстанция съображения и дадените задължителни указания по тълкуването и прилагането на материалния закон /чл.224 от АПК/ са, че чл.4 от ЗОДОВ предвижда, че държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Едно от условията на чл.204, ал.1 от АПК за допустимост на иска за реализиране на отговорността на държавата и общините за вреди по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ е

административният акт да е отменен по съответния ред, който е обжалване по административен и/или съдебен ред. Това обжалване, във всичките му фази, включително и съдебната, не е задължително да бъде осъществено с помощта на адвокат, но когато е ползвана правна защита и са направени разходи, те подлежат на възмездяване. Следователно, след като едно от условията на АПК за образуване на производство по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ е административният акт да е отменен по административен или/и съдебен ред и след като в тези производства гражданинът е ползвал адвокатска защита, защото не е могъл сам да се защити, то хонорарът, платен на адвокат за осъществяване на тази защита е имуществена вреда, която е в пряка причинна връзка с отменения като незаконосъобразен административен акт /в случая РД/ и е непосредствена последица от него, а не неприсъщ или луксозен разход. Взаимовръзката между съставения РД и потърсената от ревизирането лице адвокатска защита е пряка и непосредствена, тъй като те се намират в отношение на обуславяща причина и следствие - гражданинът не би потърсил адвокатска помощ, ако срещу него не е издаден акт, увреждащ неговите законни права и интереси. Не е спорно, че ревизионния доклад е констативен акт, с две основни функции в ревизионното производство сезираща и доказателствена и е част от дейността по издаването на РА. Р. доклад е последица от извършената дейност на ревизиращите органи, която е административна по своя характер, още повече, че обжалването на издадения впоследствие РА е законово регламентирано и е средство за защита на лицето, което твърди, че не е виновен и че неговите права са накърнени неправомерно от административния орган. Многократно в своята практика ВАС е подчертавал, че според чл.1 ал.1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Тази формулировка на закона не дава основание за ограничено тълкуване, чрез което приложното поле на нормата да се сведе само до индивидуалните административните актове и да се изключат останалите актове, издадени в резултат на административна дейност. Това е така тъй като за отговорността по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ определяща е не правната същност на акта, а основният характер на дейността на органа, който го е издал.

В о.с.з. пред АССГ при новото разглеждане на делото, ищецът чрез процесуалния си представител - адв.И. моли за уважаването на исковата претенция, както и заплащане на разноските за производството, за което представя списък.

Ответникът, чрез процесуалния си представител юрисконсулт К., моли за отхвърлянето на иска като неоснователен е недоказан. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и възразява за прекомерност на заплатеното адвокатско такова.

Прокурорът дава заключение за основателност и доказаност на иска.

При съобразяване със задължителните указания по прилагането на материалния закон, АССГ, I о., 15-ти състав намира следното:

Производството по адм. дело № 2853/ 2018г. на АССГ е образувано въз основа на исковата молба на [фирма] срещу НАП за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 45 000 лв. от незаконосъобразен ревизионен акт /РА/ № [ЕГН]/ 17.09.2012г., представляващи заплатено възнаграждение за адвокат в размер на 45 000 лв. заедно със законната лихва върху размера на обезщетението, считано от датите на изплащане на части от възнаграждението до датата на предявяване на

исквата молба в размер на 21524,54 лв. /към 9.03.2018г./, както и законната лихва върху главницата от датата на предявяване на иска до окончателното ѝ изплащане.

При първоначалното разглеждане на спора в тази инстанция са формирани следните касаещи настоящето производство фактически установявания:

Със заповед от 09.02.2012г. компетентен орган по приходите при ТД на НАП – С. е възложил ревизия спрямо ищеца с обхват установяване на задължения по ЗДДС за периода от 01.01.2011г. до 30.11.2011г. и отговорност за данък върху добавената стойност (чл.177 ЗДДС) за периода от 01.11.2010г. до 31.11.2010г.

Съставен е Ревизионен доклад № 1205267/ 31.07.2012г., с който ревизиращите органи са предложили за установяване допълнителни задължения за ДДС в размер на 162 743,35 лв., както и солидарна отговорност по чл.177 ЗДДС - 652 353,85 лв., и лихви 24 854, 85 лв.

На 16.08.2012г. между [фирма] и Адвокатско дружество „Р. и съдружници“ е сключен Договор за обжалване, процесуално представителство и защита с предмет „обжалване, процесуално представителство и защита“ срещу РД № 1205267/ 31.07.2012г., конкретизиран в десет подточки, включващи освен изготвяне възражение срещу доклада (1.2) и ангажименти за: проучване и анализ на изготвения въз основа на доклада ревизионен акт и на приложенията към него (1.3); изготвяне на жалба до директора на дирекция „ОУИ“, срещу издадения ревизионен акт (1.4); проучване и изготвяне на жалба до АССГ срещу издадения РА (1.6); процесуално представителство и защита пред АССГ (1.7); проучване решението на АССГ (1.8) и изготвяне на касационна жалба и/или на становище и защита (1.9); процесуално представителство и защита пред ВАС (1.10).

На 24.08.2012г. от адвокатското дружество в полза на ищеца е издадена фактура № 0...2641/ 24.08.2012г. с предмет: „изготвяне на възражение срещу РД № 1205267/ 31.07.2012г., съгласно договор за обжалване, процесуално представителство и защита от 16.08.2012г.“.

По силата на чл.3 от договора, за работата по чл. 1, 1.1 и 1.2 (проучване и анализ на РД, изготвяне на възражение срещу РД) получателят на услугата поел задължението да заплати на адвокатското дружество сумата от 18 750 лева, в срок до 22.08.2012г. Според протокол от 31.08.2012г. [фирма] е получило възражение срещу РД, което е подадено пред ТД на НАП С., офис „О.“ на 03.09.2012г. Според платежно нареждане от 27.08.2012г. адвокатското дружество е получило сумата 12 500 лв., а според платежно нареждане от 19.03.2013г. – сумата 10 000 лв.

Въпреки подаденото срещу РД възражение орган по приходите при ТД на НАП – С. е издал Ревизионен акт № [ЕГН]/ 17.09.2012г., с който не е признато право на приспадане на данъчен кредит в общ размер на 162 743,35 лв. и са начислените лихви в размер на 31 392,30 лв.; ангажирана е солидарна отговорност на дружеството на основание чл.177 ЗДДС в размер на 652 353,85 лв. РА е оспорен пред органа по чл.152, ал.2 ДОПК с жалба вх. № 53-03-1501/ 08.10.2012г., изготвена от Адвокатско дружество „Р. и съдружници“, предоставена на [фирма] на 08.10.2012г. за което е съставен протокол. Решаващият орган е постановил Решение № 480/ 14.03.2013г. с което: е отменил РА в оспорената част на установените резултати по ЗДДС за данъчни периоди м.10.2011г. и м.11.2011г.; отменил е акта и в оспорената част на установените резултати по ЗДДС за данъчни периоди м. 02.2011г., м.03.2011г., м.05.2011г., м.06.2011г. и м.07.2011г. и е върнал административната преписка с указания за извършване на нова ревизия за същите периоди и задължения, от друг ревизиращ

екип. С Решение № 1169/ 04.07.2013г. директорът на дирекция „ОДОП“ С. е прогласил нищожност на РА № [ЕГН]/ 17.09.2012г. в частта на ангажирана отговорност по чл.177 ЗДДС.

По отношение на върнатите за нова ревизия периоди м.02.2011г., м.03.2011г., м.05.2011г., м.06.2011г. и м.07.2011г. е издаден РА № [ЕГН]/ 5.12.2013г., с който допълнително са установени задължения по ЗДДС за данъчни периоди м.05.2011г. /54200 лв./ и м.07.2011г. /21192,64 лв./ общо 75392,64 лв.

С Решение № 381/ 25.02.2014г. на директора на дирекция „ОДОП“ С. окончателно са отменени допълнително установените задължения за данъчни периоди м.05.2011г. и м.07.2011г.

Производството по делото е висящо по отношение на главен иск в размер на 22500 лв. и съединения с него акцесорен иск с правно основание чл.86, ал.1 от ЗЗД, вр. § 1 от ПЗ на ЗОДОВ законната лихва върху заплатените суми по договора, от момента на заплащането, до предявяване на настоящия иск, в размер, както следва върху сумата от 12 500 лв., заплатена на 27.08.2012г. - 7033,35 лв.; върху сумата от 10 000 лв., заплатена на 19.03.2013 г. - 5 053,76 лв.

Заклучението на ССЕ, което съдът цени като обективно, точно и професионално изготвено, се основана на доказателствата по делото, но и на допълнително представени от счетоводството на ищеца и [фирма] книжа. Според заключението по банковата сметка на адвокатското дружество на основание издадена от него фактура № 2641/ 24.08.2012г. с предмет „изготвяне на възражение срещу РД № 1205267/ 31.07.2012г. съгласно договор от 16.08.2012г.“ са постъпили на 27.08.2012г. сумата 12500 лв. и на 19.03.2013г. сума в размер на 10 000 лв., общо 22500 лв. Сумите са преведени от ищеца. Върху сумата 12500 лв. законната лихва за периода 27.08.2012г. – 14.03.2018г. е 7050,71 лв., а върху главница 10 000 лв. за периода 19.03.2013г. – 14.03.2018г. е 5067,65 лв.

От правна страна съдът намира следното:

За да възникне отговорност за дейност на приходната администрация, предвидена в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ и чл.17, ал.6 ДОПК, следва да са налице трите елемента от правопораждащия я фактически състав: 1. незаконосъобразен акт, действие или бездействие; 2. имуществени или неимуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между тях. Отговорността е безвиновна - съгласно чл.4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице.

С аргумент от чл.154, ал.1 от ГПК, вр. чл.144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

Правото на обезщетение възниква за вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането – чл.4 от ЗОДОВ. Преки са вредите, които се намират в причинна връзка с противоправното поведение, а непосредствени – следващите по време и място неправомерния резултат.

Установяване на данъците и задължителните осигурителни вноски по глава Четиринадесета от ДОПК се извършва по реда на декларациите /самоизчисляване, служебни корекции/ и ревизиите. Последните са един от двата способа за

осъществяване на данъчно-осигурителния контрол. За разлика от проверките, с които не се установяват задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски, ревизиите са съвкупност от действия на органите по приходите, насочени към установяване на такива. Касае се за производство със значително времетраене /до 3 месеца по чл.114, ал.1 ДОПК до три години в по чл.114, ал.4 от кодекса/, в което се извършват различни по естеството си процесуални действия – изискване на данни от ревизираното лице, насрещни проверки на други субекти, служебно събиране на доказателства от информационната система на НАП, от администрации извън структурата ѝ и дори извън страната. За резултатите ѝ се съставя ревизионен доклад със съдържанието по чл.117, ал.2 ДОПК, включващо и установените факти и обстоятелства и доказателствата за тях; направените фактически и правни изводи и основанията за тях; предложение за установяване на задълженията. И доколкото ревизионният доклад е неразделна част от ревизионния акт – чл.120, ал.2 ДОПК, фактическите констатации и правни изводи в него са от особено значение за ревизирания субект при осъществяване на правото му на защита. Неслучайно законодателят е предвидил възможност за удължаване на срока за депозиране на възражения срещу него – чл.117, ал.5 ДОПК до един месец. Представлявайки съобразителна част на ревизионния акт, ревизионният доклад синтезира констатациите и изводите на органите по приходите в степен, позволяваща на ревизираното лице да се брани срещу тях, включително представяйки допълнителни доказателства и навеждайки нови доводи. Затова защитата в тази фаза на установителното ревизионно производство е от особена необходимост без оглед на това, че не е задължителна. От тази гледна точка е без значение обстоятелството, че ревизионният доклад няма белезите на административен акт. Той не подлежи на отмяна, но предложенията по него може да не бъдат възприети от издателите на РА. Зависимостта между РА и ползването на адвокатска защита е пряка и непосредствена: лицето, спрямо което са установени публични вземания, не би потърсило адвокатска помощ, ако срещу него не е издаден засягащ правата му установителен акт, подлежащ по силата на чл.209, ал.2, т.1 ДОПК на предварително изпълнение. Същевременно фазата на административно оспорване на РА е задължителен стадий от защитата срещу засягащите субекта констатации в него – чл.156, ал.2 ДОПК установява забраната да се оспорва по съдебен ред ревизионен акт, който не е обжалван по административен ред. Оспорването на РА по административен ред е задължително средство за защита на адресата на акта. Правото на защита е конституционно признато (чл.56 и чл.122, ал.1 от КРБ) и упражняването му със съдействието на адвокат, което изцяло зависи от волята на лицето, е нормален, типичен резултат, породен от създадената с РА необходимост от представителство, защита и съдействие пред администрацията. Тяхното предоставяне е корелативно обвързано от задължението на страната да плати на адвоката възнаграждение за положен труд – чл.36, ал.1 от ЗАдв. Следователно съставянето на РД и особено издаването на РА поставя началото на каузален процес, приключващ закономерно с плащане на адвокатско възнаграждение, с което се отъждествява и имуществената вреда, отмяната на РА, постановена по административен или съдебен ред, е правнорелевантният факт, относим към възникването на основанията за репарирането ѝ (тъй като, ако РА беше законосъобразен, адресатът му би понесъл и тежестта на негативните последици от плащането на хонорара, който би останал за негова сметка). Сключването на договор за правна защита и съдействие не опосредства

причинно-следствената връзка между незаконосъобразния ревизионен акт и вредата (разходите за адвокат). Функцията на договора е да уреди условията по предоставянето на адвокатската помощ, в частност – размера на възнаграждението на адвоката. Нуждата от сключването му намира оправданието си в произтичащата от засягащия лице РА потребност от защита. Облигационното отношение между страните се развива успоредно и е функционално свързано с оказването на правната помощ по административната преписка по депозиране на възражения срещу РД, респ. оспорване на РА пред директора на дирекция „ОУИ“, сега „ОДОП“. Доколкото като правило тя не би била предоставена безвъзмездно, липсата на договор, основното задължение на клиента по който е плащането на хонорара, би лишило страната от обективната възможност да получи правна защита и съдействие. ДОПК не предвижда възстановяване на сторените в административното производство по обжалване на РА пред органа по чл.152, ал.2 ДОПК разноски. По аргумент от чл.8, ал.3 от ЗОДОВ, недопустимостта от възстановяването им от администрацията, е предпоставка обезщетението за вреди да се търси по реда на ЗОДОВ.

Ищецът е провел и успешно доказване на факта на плащането на сумата 22500 лв. възнаграждение за Адвокатско дружество „Р. и съдружници“ за съставяне на възражения срещу РД. Сумата е постъпила по банковата сметка на АД на 27.08.2012г. /12500 лв./ и на 19.03.2013г. сумата 10 000 лв. Договорът за обжалване, процесуално представителство и защита е частен свидетелстващ документ и при липсата на основания, поставящи под съмнение доказателствената му стойност, следва да бъде ценен като достоверен източник на данни за връзката между извършеното от клиента плащане на сумата 22500 лв. и въпросния договор.

Съдът намира, че начисленият по фактура № 0...02641/ 24.08.2012г., издадена от адвокатското дружество данък добавена стойност в размер на 3750 лв., не представлява имуществена вреда за ищеца. Справката в информационна система С. инфо регистри показва, че [фирма], понастоящем в ликвидация, е регистрирано по ЗДДС считано от 2.03.2007г., а дружеството-ищец – от 1.08.2005г. При липсата на спор, че получената от адвокатското дружество доставка на услуга правна защита е свързана с облагаемата дейност на [фирма] и че то е регистрирано по ЗДДС, по силата на чл.69, ал.1 ЗДДС ищецът има право да приспадне данъчен кредит за получената от [фирма] услуга. При положение, че заплатеният за тази услуга ДДС подлежи на приспадане, прихващане или възстановяване от бюджета, същият не представлява имуществена загуба за дружеството, подлежаща на обезщетяване по ЗОДОВ.

По тези съображения съдът приема предявения иск за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди за частично основателен, поради което следва да бъде уважен в размер на 18750 лв.

Съгласно т.4 от ТР № 3/ 22.04.2005г. по т. гр. дело № 3/ 2004г. при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове, а при нищожните – това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия или бездействия на

административните органи – от момента на преустановяването им. Следователно законна лихва върху претендираното обезщетение е дължима от датата на цялостна отмяна на ревизионния акт – 25.02.2014г. Размерът на законната лихва върху заплатената от ищеца на 27.08.2012г. и на 19.03.2013г. сума от 18750 лв. без ДДС за периода 25.02.2014г. до датата на исковата молба 14.03.2018г., изчислена чрез достъпен в интернет лихвен калкулатор на НАП, възлиза на 7711,45 лв. и в този размер и период следва да бъде присъдена.

Следователно искът е основателен и следва да бъде уважен за сумата 18750 лв. главница, заедно със законната лихва върху нея в размер на 7711,45 лв. за периода от 25.02.2014г. до 14.03.2018г., както и законната лихва върху главницата, считано от датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

Искът за присъждане на законна лихва върху сумата от 12500 лв. за периода 27.08.2012г. – 25.02.2014г., респ. върху сумата 10 000 лв. за периода 19.03.2013г. -25.02.2014г. е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

При този изход спора и при своевременно заявеното искане разноски се следват само на ищеца, каквито от дружеството са направени в размер на 9080,63 лв. Неоснователно е възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение, което съответства на правната сложност на спора, на обема и качеството на осъществената процесуална защита на търговеца. Съразмерно на уважената част от иска на дружеството се присъждат 6947 лв. Искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е неоснователно с аргумент от § 6 ЗИД ЗОДОВ, според който разпоредбата се прилага за предявените иски молби, подадени след влизането му в сила.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА, по иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, Националната агенция за приходите да заплати на „МДЛ СЕРВИЗ“, Е. ЕИК[ЕИК] сумата от 18750 /осемнайсет хиляди седемстотин и петдесет/ лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, причинени му от отменени ревизионни актове № [ЕГН]/ 17.09.2012г., РА № [ЕГН]/ 5.12.2013г., заедно със законната лихва върху тази сума в размер на 7711,45 лв. за периода от 25.02.2014г. до 14.03.2018г., както и законната лихва върху главницата, считано от датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до пълния предявен размер от 22500 лв.

ОТХВЪРЛЯ иска на [фирма] срещу Националната агенция за приходите за присъждане на законна лихва върху главницата от 12500 лв. за периода 27.08.2012г. – 25.02.2014г., респ. върху сумата 10 000 лв. за периода 19.03.2013г. -25.02.2014г.

ОСЪЖДА Националната агенция за приходите да заплати на [фирма], ЕИК [ЕГН], разноските по делото в размер на 6947 /шест хиляди деветстотин четиресет и седем/ лв.

Решението е постановено при участието на прокурор от СГП.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния

административен съд в 14-дневен срок от съобщаването на страните, че е постановено.

СЪДИЯ: